

METODAT MËSIMORE QË PËRDORIN MËSIMDHËNËSIT E GJUHËS GJERMANE NË SHKOLLAT E PRISHTINËS

Arbron Mexhuani
Profesor i Gjuhës Gjermane
Shkolla: Mileniumi i Tretë
E-mail: arbron.mexhuani@student-uni.pr.edu
arbron.mexhuani@mileniumi3.net
arbronmexhuani@gmail.com

Recensuesit: Agnesa Haklaj PhD Cand, bashkëpunëtore e jashtme
Universiteti i Prishtinës, Gjuhë dhe Letërsi Gjermane
Edona Rexhepi
Doktorante në Universitetin e Vjenës

ABSTRAKT

Hulumtimi për metodat që përdorin mësimdhënësit e lëndës së gjuhës gjermane gjatë ligjërimit ka për qëllim identifikimin e metodave, mjeteve dhe burimeve mësimore që ata përdorin për të siguruar një mësimdhënie efektive dhe të suksesshme.

Edhe pse ka një shumëllojshmëri metodash dhe qasjesh për ligjërimitin e gjuhës gjermane si gjuhë të huaj, shpesh është e vështirë për mësimdhënësit të zgjedhin metodën më të përshtatshme për secilin nxënës dhe për çdo situatë mësimore, për arsye se ata përballen me grupe të ndryshme nxënësish, të cilët kanë nivele dhe nevoja të ndryshme mësimore.

Për të marrë një pasqyrë të përgjithshme të studimit është përdorur qasja e përzier kërkimore (cilësore dhe sasiore), përmes pyetjeve Çfarë metodash, mjete dhe burime përdorin mësimdhënësit e gjuhës gjermane gjatë ligjërimit të gjermanishtes?

Studimi është realizuar përmes metodës përshkruese. Gjetjet e studimit janë mbledhur përmes pyetësorëve të nxënësve dhe të mësimdhënësvë. Mostra është e rastësishme dhe përbëhet nga 15 mësimdhënës që japin mësim në klasat 6-9 dhe 21 nxënës të 10 shkollave shtetërore të komunës së Prishtinës.

Rezultatet e studimit me mësimdhënës tregojnë se një nga metoda që mësimdhënësit përdorin më së shpeshti gjatë procesit mësimor është metoda e mësimit përmes lojës dhe aktiviteteve të ndryshme, ndërsa rezultatet me nxënës tregojnë se ata preferojnë metoden

auditive. Sa i përket mjeteve mësimore, mësimdhënësit kanë deklaruar se tekstet janë mjetet më efektive për mësimnxënien e gjuhës gjermane, ndërsa nxënësit kanë preferuar mjetet teknologjike mësimore, si mediat. Ata rekomandojnë që për të pasur një mësimdhënie efektive mësimdhënësit duhet të bëjnë integrimin e këtyre mjeteve për mësimdhënie si (Tik, TV, radio, projektor)

Përmes këtij hulumtimi, janë ofruar rekomandime për përmirësimin e metodave të mësimdhënies së gjuhës gjermane, për të kontribuar në zhvillimin e praktikave mësimore që i shërbejnë më mirë nevojave të nxënësve duke bërë mësimin më efektiv dhe kreativ.

Fjalët kyçe: *metodat e mësimdhënësve, gjuha gjermane, nxënësit, mjetet, burimet*

ABSTRACT

The research on the methods used by teachers of the German language during instruction aims to identify the methods, tools, and teaching resources they employ to ensure effective and successful teaching.

Although there is a wide variety of methods and approaches for teaching German as a foreign language, it is often difficult for teachers to choose the most suitable method for each student and every learning situation, since they face diverse groups of students with different levels and learning needs.

To gain an overall view of the study, a mixed research approach (qualitative and quantitative) was applied through the research questions: What methods, tools, and resources do German language teachers use during their instruction of German?

The study was conducted using the descriptive method. The findings were collected through questionnaires distributed to both students and teachers. The sample was random and consisted of 15 teachers who teach grades 6–9 and 21 students from 10 public schools in the municipality of Prishtina.

The results from the teachers indicate that one of the most frequently used methods during the teaching process is the method of learning through various activities, while the results from the students show that they prefer the auditory method. Regarding teaching tools, the teachers stated that textbooks are the most effective tools for learning the German language, whereas students preferred technological teaching aids such media. They recommend that, in order to achieve effective teaching, teachers should integrate these tools into instruction (Technology, TV, radio, projector).

Through this research, recommendations have been provided for improving the methods of teaching German in order to contribute to the development of teaching practices that better serve students' needs by making learning more effective and creative.

Keywords: *teaching methods, German language, students, tools, resources*

Hyrje

Gjuha gjermane si gjuhë e huaj mësohet në të gjithë botën nga miliona njerëz. Kërkesa për njohuri të gjuhës gjermane është në rritje të vazhdueshme, pasi kjo gjuhë luan një rol të rëndësishëm në botën e biznesit, në shkencë dhe në kulturë. Gjermanishtja është gjithashtu një nga gjuhët më të rëndësishme të Bashkimit Evropian dhe zë një vend të veçantë në arsimin ndërkombëtar, duke u bërë shpesh një komponent kyç në programet shkollore dhe universitare. Kjo rritje e interesimit ka shtuar nevojën për praktika mësimore të mirëstrukturuara dhe të përshtatura ndaj nevojave të nxënësve të ndryshëm. Mësimdhënia e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj përfshin një gamë të gjerë metodash dhe qasjesh që synojnë të ndihmojnë nxënësit në përmirësimin e kompetencave të tyre gjuhësore. Njohja e thelluar e këtyre metodave mund të kontribuojë në një mësimdhënie më efektive dhe t'u ndihmojë nxënësve në zhvillimin e aftësive të tyre gjuhësore.

Megjithëse ekziston një shumëllojshmëri metodash dhe qasjesh në mësimdhënien e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj, mësimdhënësit shpesh përballen me vështirësi në përzgjedhjen e metodës më të përshtatshme për secilin nxënës dhe për çdo situatë mësimore. Kjo sfidë bëhet edhe më e theksuar në klasa me nivele të ndryshme njohurish, stile të ndryshme të të nxënësve dhe kontekste të ndryshme kulturore. Përveç kësaj, dallimet kulturore dhe stilet e ndryshme të të nxënësve mund të ndikojnë në zgjedhjen e metodës mësimore .

Në këtë kontekst, studimi i metodave të mësimdhënies së gjuhës gjermane bëhet jo vetëm i nevojshëm, por ekziston një nevojë e vazhdueshme për të analizuar dhe vlerësuar metodat që përdorin mësimdhënësit gjatë procesit mësimor. Në praktikë vërehen dallime të mëdha në mënyrën se si aplikohet mësimdhënia e gjuhës gjermane, varësisht nga përgatitja profesionale e mësimdhënësve, resurset e disponueshme, si dhe niveli i përfshirjes dhe motivimit të nxënësve. Kjo çështje përbën bazën e problemit të këtij studimi,

i cili synon të hulumtojë se cilat metoda përdoren më shpesh nga mësime dhënësit, sa efektive janë ato në përmirësimin e kompetencave gjuhësore të nxënësve dhe në çfarë mase janë të përshtatura me nevojat reale të klasës. Një analizë e tillë është e domosdoshme për të identifikuar praktikën më të suksesshme dhe për të ofruar rekomandime që mund të përmirësojnë cilësinë e mësime dhënësit të gjuhës gjermane si gjuhë e huaj.

Duke analizuar praktikën aktuale dhe duke reflektuar mbi efektivitetin e tyre në mjedise të ndryshme mësime, ky hulumtim synon të kontribuojë në zhvillimin profesional të mësime dhënësit dhe në krijimin e një procesi mësime më të orientuar drejt nxënësit.

Konteksti Teorik

Ka një sërë metodash që mund të zbatohen në procesin e mësime dhënësit të gjuhës gjermane si gjuhë e huaj (DaF). Çdo orë mësime përfshin zhvillimin e katër aftësive kryesore: të folurit, të dëgjimit, të leximit dhe të shkruarit. Për secilën prej këtyre aftësive është e nevojshme të zgjidhen metodat më të përshtatshme dhe më efektive. Sipas studimit *Teachers' Strategies in Teaching Reading Comprehension*, studiuesi Lan thekson se për të mësuar procesin e leximit, mësuesit përdorin katër strategji kryesore: formulimin e pyetjeve, parashikimin, përmblidhjen dhe përfaqësimin vizual (Lan, 2022, f. 26). Sipas Lindita Doskut Metodat tradicionale janë metoda të vjetra dhe të strukturuar, ku mësuesi është figura qendrore dhe nxënësit janë më shumë pasivë. Ato bazohen te memorimi, përsëritja, shpjegimi klasik frontal (ligjërrata), testimi i njohurive përmes pyetje-përgjigje, dhe ndonjëherë përdorimi i mjeteve të konkretizimit të vogël (Mejzini, 2020), kurse metodat bashkohore sipas Ellie Tran përfshijnë përdorimin dhe implementimin e teknologjisë në procesin mësime (Tran, 2025).

Në fushën e didaktikës, mediat konsiderohen si mjete që shërbejnë për ruajtjen, përcjelljen dhe përpunimin e informacionit të rëndësishëm për procesin e të nxënësit dhe mësime dhënësit. Ato kontribuojnë si në zhvillimin e të menduarit individual, ashtu edhe në komunikimin social (Petko, 2019). Ndërkohë, në studimin *Methods of Teaching German Language* theksohet se, megjithëse leximi i librave dhe përdorimi i aplikacioneve janë metoda

efektive, ato mund të bëhen monotone dhe të shkaktojnë lodhje mendore. Për këtë arsye, programet televizive dhe muzika paraqiten si alternativa më tërheqëse, që ndihmojnë studentët në përmirësimin e dëgjimit dhe në zotërimin e rregullave themelore të shqiptimit në gjuhën gjermane (Masodiqova, 2022, f. 332).

Përdorimi i mediave konsiderohet sot si një ndër metodat më të lehta dhe më efektive për të mësuar një gjuhë të huaj. Përdorimi i mediave në të nxënë dhe mësimdhënie e tejkalon qasjen tradicionale të mësuesit si ligjërues. Kjo qasje jo vetëm që e thjeshton procesin e përvetësimit të dijes nga ana e nxënësve, por gjithashtu e shndërron atë në një aktivitet tërheqës. Përdorimi i materialeve mediale dhe i teksteve në format audio u mundëson nxënësve që të krahasojnë temat e trajtuara në gjuhën angleze me ndihmën e imazheve dhe të përvetësojnë shqiptimin e saktë përmes dëgjimit të të folurit autentik nga folës vendas. (Khasanova, 2022, f. 376). Sipas Brandhofer dhe Futschek (2010) zhvillimi i qëndrueshëm në arsim kërkon përshtatje të vazhdueshme nga mësimdhënësit, sidomos përballë dinamikës së shpejtë të informatikës. Ndryshimi i kulturës mësimore shihet si domosdoshmëri, ku mësuesit duhet të tejkalojnë sigurinë e metodave të vjetra dhe të pranojnë mënyra të reja të të menduarit. Ata thonë që teknologjia ndihmon shumë në mësimxënie dhe duhet të ndryshohet kultura e mësimdhënies në atë mënyrë që të përdoret teknologjia. Kjo përfshin përmirësimin e kompetencave metodologjike të mësimdhënësve përmes trajnimeve përkatëse.

Siç ka vërejtur Snow, nxënësit mësojnë në mënyrë më efektive një gjuhë të huaj kur marrin pjesë në mënyrë aktive në procesin e të nxënit dhe në komunikim, në vend që thjesht të pranojnë pasivisht atë që thotë mësuesi. (Sekiziyivu, 2017, f. 9)

Në studimin e Richards dhe Rodgers theksohet se llojet e ushtrimeve dhe aktiviteteve që lidhen me qasjen e kompetencës komunikative janë pothuajse të pafundme, për sa kohë që ato i ndihmojnë nxënësit të arrijnë objektivat komunikative të programit mësimor, i përfshijnë në situata reale komunikimi dhe nxisin përdorimin e proceseve si shkëmbimi i informacionit, negociimi i kuptimit dhe ndërveprimi. Sipas autorëve, aktivitetet mësimore zakonisht janë të organizuara në mënyrë që të

fokusohen në përmbushjen e detyrave konkrete, të cilat kërkojnë përdorimin aktiv të gjuhës, ndërmjetësimin dhe shkëmbimin e informacionit (Richards & Rodgers, 2014).

Rezultatet e studimit *Vocabulary Strategies to Bridge the Gap from Learning to Read to Reading to Learn* treguan se sa më shumë që mësuesit përdorin metoda të ndryshme, aq më të larta janë mundësitë për të arritur objektivat arsimore. Kjo hulumtim gjithashtu nxori në pah se mësuesit duhet t'i inkurajojnë nxënësit të hulumtojnë në fjalorë të ndryshëm, të mësojnë dhe kuptojnë fjalë të reja, si dhe të lexojnë materiale shtesë si në shkollë ashtu edhe jashtë saj. (Moustafa, 2017)

Sipas studiuesve Güntensperger dhe Wal metoda CLT (Communicative Language Teaching) është më efektive se metodat tradicionale në zhvillimin e kompetencës komunikuese, motivimin e nxënësve, dhe aftësive sociale. Në kontekstin e mësimdhënies së gjermanishtes, kjo metodë aplikohet përmes aktiviteteve si lojërat me role, diskutimet në grup, simulimet e situatave të përditshme, dhe përdorimin e materialeve autentike gjermane (Güntensperger & Wal, 2024). Klasa e përmbysur (flipped classroom) është një model mësimor ku gramatika mësohet jashtë klasës, p.sh. në shtëpi, përmes videove ose materialeve digjitale, ndërsa shfrytëzimi i kohës përdoret për aktivitete interactive në klasë, praktikë komunikuese, dhe punë bashkëpunuese (ECU Contributor, 2021). Sipas ECU Contributor ky model është veçanërisht tërheqës për mësimdhënien e gjermanishtes sepse lejon që mësimet e gramatikës të zhvendosen jashtë klasës, duke mundësuar që koha në klasë të shfrytëzohet për aktivitete.

Definimi i problemit

Pavarësisht përparimit në fushën e didaktikës së gjuhëve të huaja, mësimdhënësit e gjuhës gjermane vazhdojnë të përballen me vështirësi në përzgjedhjen dhe zbatimin e metodave më të përshtatshme të mësimdhënies. Këto vështirësi burojnë nga faktorë të shumtë si: heterogjeniteti i klasave, stilet e ndryshme të të nxënësve, sfidat kulturore dhe mungesa e mjeteve të përshtatura didaktike. Si rezultat, shpesh haset një mospërputhje midis metodave të përdorura dhe nevojave reale të nxënësve. Kjo situatë ndikon

në mënyrë të drejtpërdrejtë në efektivitetin e procesit mësimor dhe në përvetësimin e gjuhës nga nxënësit.

Duke marrë parasysh këtë sfidë, paraqitet nevoja për të shqyrtuar në mënyrë kritike metodat aktuale të përdorura në mësimdhënien e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj dhe për të identifikuar qasjet që rezultojnë më efikase në praktikat konkrete shkollore. Ky hulumtim përpiqet të trajtojë problemin se si mund të përshtaten metodat mësimore me kontekstin e klasës dhe me nevojat individuale të nxënësve, me qëllim rritjen e cilësisë së të nxënësve të gjuhës gjermane.

Qëllimi i hulumtimit

Qëllimi i këtij hulumtimi është të identifikojë dhe analizojë metodat që përdoren nga mësimdhënësit për të mësuar gjuhën gjermane si gjuhë e huaj (DaF; Deutsch als Fremdsprache), si dhe të vlerësojë efektivitetin e tyre në përvetësimin e gjuhës nga nxënësit.

Pyetjet hulumtuese dhe hipoteza

1. Cilat metoda mësimore përdoren nga mësimdhënësit gjatë mësimdhënies së gjuhës gjermane si gjuhë e huaj?
2. Cilat metoda janë më efektive për mësimin e gjuhës gjermane?
3. Cilat burime dhe mjete mësimore përdoren nga mësimdhënësit për realizimin e procesit mësimor?

Hipoteza

Hipoteza e këtij hulumtimi është se mësimdhënësit e gjuhës gjermane gjatë procesit mësimor përdorin në masë të kufizuar metoda bashkëkohore të mësimdhënies, duke u mbështetur më shumë në qasjet tradicionale.

METODOLOGJIA

Në këtë studim është përdorur qasja e përzier e hulumtimit, e cila përfshin metodat kuantitative dhe kualitative. Të dhënat kuantitative janë mbledhur nga pyetjet e mbyllura të pyetësorit, ndërsa pyetjet e hapura brenda pyetësorit kanë siguruar të dhëna cilësore që ndihmojnë në thellimin e analizës dhe kuptimit të praktikave mësimore. Kjo qasje mundëson një pasqyrë më të plotë dhe më të detajuar të temës së studimit.

Pyetësorët janë shpërndarë te 15 mësimdhënës dhe 21 nxënës nga 10 shkolla shtetërore të Komunës së Prishtinës, me përzgjedhje rastësore të mostrës, duke përfshirë nxënës nga klasat 6 deri në 9. Kombinimi i të dhënave sasiore dhe cilësore mundëson një kuptim më të gjerë dhe më të thelluar të praktikave mësimore në fushën e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj.

Popullacioni dhe mostra

Popullacioni i këtij studimi përbëhet nga mësimdhënës që ligjerojnë gjuhën gjermane dhe nxënës që mësojnë lëndën e gjuhës gjermane në shkollat e komunës së Prishtinës në nivelet 6 deri në 9.

Mostra e studimit përbëhet nga 15 mësimdhënës dhe 21 nxënës. Mostra është përzgjedhur në mënyrë rastësore nga 10 shkolla të ndryshme shtetërore të Komunës së Prishtinës për të siguruar përfaqësueshmëri. Përzgjedhja rastësore e mostrës synon të sigurojë një përfaqësueshmëri të drejtë të popullacionit dhe të minimizojë ndikimin e anshmërisë në mbledhjen e të dhënave.

Kjo përzgjedhje lejon që rezultatet e hulumtimit të kenë vlefshmëri të përgjithshme brenda kontekstit të Komunës së Prishtinës dhe të kontribuojnë në kuptimin e praktikave mësimore të gjuhës gjermane në shkollat e këtij rajoni.

Instrumentet e Hulumtimit

Për realizimin e këtij hulumtimi është përdorur një pyetësor i strukturuar, i cili është hartuar dhe përshtatur veçmas për dy grupet e pjesëmarrësve:

mësimdhënësit dhe nxënësit. Çdo pyetësor përmban gjithsej 12 pyetje, prej të cilave 9 janë pyetje të mbyllura me përgjigje të shumëfishta dhe 3 pyetje të hapura.

Pyetësori i mësimdhënësve është ndërtuar për të marrë informacion të thelluar mbi metodat dhe praktikat mësimore që ata përdorin, si dhe përvojat dhe perceptimet e tyre në lidhje me procesin e mësimdhënies së gjuhës gjermane si gjuhë e huaj. Ndërsa, pyetësori i nxënësve fokusohet në perceptimet dhe përvojat e tyre në lidhje me metodat mësimore dhe mjetet që përdoren gjatë mëimit dhe efektin e tyre në nxënie.

Procedura e mbledhjes së të dhënave

Për mbledhjen e të dhënave së pari u realizua hulumtimi kabinetik, ndërsa në fazën e dytë u realizua hulumtimi në terren. Para fillimit të shpërndarje së pyetësorëve te mësimdhënësit dhe te nxënësit e përzgjedhur në mostër, së pari është marrë miratimi nga drejtorët e shkollave për plotësimin e pyetësorëve nga mësimdhënësit dhe nga nxënësit. Para shpërndarjes së pyetësorëve, pjesëmarrësve iu dha një sqarim i shkurtër mbi qëllimin e studimit, rëndësinë e pjesëmarrjes së tyre dhe garantimin e konfidencialitetit të përgjigjeve. Pyetësorët u shpërndanë dhe u administruan personalisht në shkollat përkatëse, pjesëmarrësit plotësuan pyetësorët në kushte të përshtatshme. Realizimi i hulumtimit është bërë gjatë periudhës (Janar-Qershor).

Procedura e analizës së të dhënave

Të dhënat e mbledhura përmes pyetësorëve janë përpunuar dhe analizuar me përmes platformës statistikore SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Analiza kuantitative është fokusuar në përpunimin e të dhënave nga pyetjet e mbyllura, duke përdorur analiza deskriptive si frekuencat, përqindjet për të dhënë një pasqyrë të përgjithshme të rezultateve. Për pyetjet e hapura, të dhënat janë analizuar në mënyrë cilësore përmes kodimit dhe kategorizimit të përgjigjeve. Kombinimi i analizës sasiore dhe cilësore ka

mundësuar një kuptim më të plotë për llojet e metodave të përdorura në mësimdhënien e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj.

Aspekte etike të hulumtimit

Në këtë studim janë respektuar të gjitha parimet etike për mbledhjen dhe trajtimin e të dhënave. Pjesëmarrësve u është dhënë informacion i qartë mbi qëllimin e hulumtimit, dhe mënyrën e përdorimit të të dhënave të tyre. Të gjitha përgjigjet janë trajtuar konfidencialisht dhe janë përdorur vetëm për qëllimet e këtij studimi. Është siguruar anonimati i pjesëmarrësve, duke mos përfshirë asnjë informacion personal që mund të identifikojë pjesëmarrësit.

REZULTATET E STUDIMIT ME MËSIMDHËNËS

Në këtë pjesë janë prezantuar rezultatet e studimit me mësimdhënës. Qëllimi është të ofrohet një pasqyrë e qartë dhe e strukturuar e gjetjeve, që do të ndihmojë në kuptimin më të mirë të temës së trajtuar.

Metodat më të shpeshta që i përdorin mësimdhënësit e lëndës së Gjuhës Gjermane

Në pyetjen e parashtruar mësimdhënësve të gjuhës gjermane: "*Cilat metoda i përdorni më shpesh gjatë mësimdhënies së gjuhës gjermane?*", 66,7% e mësimdhënësve kanë deklaruar se metoda më e përdorura është "të mësuarit përmes lojës", ndërsa 33,3% e mësimdhënësve kanë deklaruar se metoda më pak e përdorur është mësimi frontal (ligjërimi nga mësuesi).

Tabela 1. Metodatat që përdorin mësuesit e gjuhës gjermane gjatë procesit mësimor

Cilat metoda i përdorni më shpesh gjatë mësimit të gjuhës gjermane?	Përgjigje N	Përqindja e rasteve
Të mësuarit përmes lojës	10	66,7%
Përmes mediave/teknologjisë (auditive-vizuale)	8	53,3%
Të mësuarit përmes prezantimeve nga nxënësit	6	40,0%
Pyetje dhe përgjigje	8	53,3%
Mësimi frontal	5	33,3%
Total	37	246,7%

***Shënim:** Përqindja e përgjithshme është më e madhe se 100% sepse mësuesit kanë pasur mundësinë të zgjedhin më shumë se një metodë të mësimit (pyetje me përgjigje të shumëfishta). Kjo vlenë edhe për tabelat në vazhdim.*

Metodat që përdorin mësuesit për zhvillimin e kompetencës së komunikimit të nxënësit

Përmes pyetjes së hapur mësuesit i është kërkuar që të përshkruajnë disa metoda mësimore që përdorin gjatë procesit mësimor, për të zhvilluar shkathhtësinë e komunikimit të nxënësit. Mësuesi M3 deklaron se gjatë orës mësimore përdor metodën audio-vizuale përmes videove të animuara për nxënës, filma dhe këngë për të zhvilluar fjalorin e nxënësve, ndërsa mësuesi M5 deklaron se metodat apo qasja metodologjike e jonë ndryshon varësisht nga grupmosha e nxënësve. Për nxënësit e klasës së gjashtë mësuesi M5 gjatë orës mësimore përdorë aktivitete dhe lojra të ndryshme të cilat kanë të bëjnë me temat e shpjeguara. Ndërsa M8 deklaron se përdorë teknikat Breistorming (Stuhi mendimesh),ditarin dypjesësh, diskutimin në çift, diskutim në grup, ndërsa M9 deklaron se shumë shpesh përdorë debate për të zhvilluar komunikimin të nxënësit. M10

deklaron se përdorë teknikat DLTA, DRTA, Diagramin e Venit dhe Ditarin dypjesësh. Ndërsa M11 thekson se përdor Pyetje dhe përgjigje dhe realizon shumë projekte në klasë. Në vazhdim mësimdhënësve i është parashtruar pyetja e dytë e hapur „Çfarë metoda përdorni për t'i shpjeguar fjalët e panjohura? Mësimdhënësi M1 deklaron se përdor përkthimin, ndonjëherë edhe duke i krahasuar me ndonjë situatë që nxënësve tju mbes në mendje sa ma gjatë. M2 deklaron se përdor metoden deskriptive, i përshkruaj fjalët me sinonime, i përdori në fajali të ndryshme dhe gjithashtu edhe përkthimi në gjuhën shqipe nuk mungon. Në orët kur kemi përsëritje nxënësve ju pëlqen shumë ky aktivitet, deklaron M2. Ndërsa M5 deklaron se përdor shumë metoden verbale, metoden e demonstrimit-përkthimit. M7 deklaron se përdor metoden përmes fjalorit dhe metoden hulumtuese përmes internetit. Ndërsa M15 deklaron se bën përsëritje të shpesht përmes formimit të fjalive me fjalë të ndryshme, krijimi i nje fjalije me nje fjal...etj.

Në pyetjen e tretë të hapur që i është parshtruar mësimdhënësve „Si i përshtatni metodat tuaja për nxënësit te cilët kane aftësi të niveleve të ndryshme të komunikimit të gjuhës gjermane?M1 deklaron se përmes aktiviteteve dhe duke ndërvepruar me njeri tjetrin. M2 deklaron shpjegimi sa me i thjeshte dhe atraktiv i bën edhe ata qe nuk kanë aftesi shume te medha të gjuhës që të arrijnë shumë lart me njohuri. M5 deklaron se kjo varet nga moshja e shumë rrethana të tjera. Ndërsa M11 deklaron se nxënësve me aftësi më të mira të gjuhës i jap mundësinë që t'u ndihmojnë shokut të bankës apo tjerëve që i kanë afër, në vështirësitë që hasin. M10 deklaron: nxënësve më të dobët u jepen detyra më të lehta dhe inkurajohen përmes plusave apo pikëve për të punuar më shumë, kurse nxënësve më të mirë u jepen detyra më të vështira. M9 ka deklaruar duke vëzhguar stilin e nxënies te nxënësit dhe duke iu përshtatur shkathësive të tyre.

Metodat më efektive për nxënësit, sipas mësimdhënësve

Në pyetjen e parashtruar mësimdhënësve të gjuhës gjermane "Cilat metoda janë më efektive për nxënësit? Mësimdhënësit deklaruan se metoda më efektive për nxënësit është metoda auditive, me 93,3% të përgjigjeve, 80% deklaruan se vlerësojnë metodat vizuale (përmes imazheve, fotove dhe

grafikëve të ndryshëm ndërsa metoda më pak e pëlqyer nga nxënësit është metoda kinestetike (nëpërmjet lëvizjes dhe ndjesisë fizike) me vetëm 26,7%.Tabela 4.

Tabela 2. Metodat më efektive për nxënësit, sipas mësimdhënësve

Cilat nga metodat e mëposhtme i përdorni për të zhvilluar aftësitë e nxënësve?	Përgjigjet N	Përqindja e rasteve
Vizuale (përdorimi i materialeve vizuale, p.sh. imazhe, foto, grafikë)	12	80,0%
Auditive (nëpërmjet dëgjimit)	14	93,3%
Kinestetike(nëpërmjet lëvizjes dhe ndjesisë fizike)	4	26,7%
Total	30	200,0%

Mënyra e vlerësimit të efektit të metodave mësimore që përdorin mësimdhënësit

Në pyetjen e parashtruar mësimdhënësve: "*Si e vlerësoni efektin e metodave që përdorni për t'ua mësuar nxënësve gjuhën gjermane?*", mësimdhënësit deklaruan: Me 100% të rasteve, mësimdhënësit e vlerësojnë efektin e metodave përmes vëzhgimit të performancës së nxënësve, ndërsa 53,3% e bëjnë këtë përmes komenteve të nxënësve (feedback) dhe 66,7% përmes testimeve.

Tabela 3. Si e vlerësojnë mësimdhënësit efektin e metodave që përdorin

Si e vlerësoni efektin e metodave që përdorni për të mësuar gjuhën gjermane?	Antworten N	Prozent der Fälle
Përmes komenteve (feedback) nga nxënësit	8	53,3%
Përmes vëzhgimit të performancës së nxënësve	15	100,0%
Përmes testimeve	10	66,7%
Total	33	220,0%

Mjetet mësimore teknologjike që përdorin mësimdhënësit e gjuhës gjermane gjatë procesit mësimor

Në pyetjen: "Cilat mjete mësimore teknologjike i përdorni gjatë orës mësimore?" mësimdhënësit (80,0%,) deklaruan se se projektori është mjete më i përdorur, ose 12 nga 15 mësimdhënësit që morën pjesë në studim e përdorin projektorin. Për Kompjuterin deklaruan 60,0% të mësimdhënëseve, ndërsa për kasetofonin dhe videot si mjete më pak të përdorura deklaruan 53,3% të mësimdhënëseve. .

Tabela 4. Mjetet mësimore teknologjike të përdorura gjatë mësimdhënies

Cilat mjete mësimore teknologjike i përdorni gjatë mësimdhënies?	Përgjigjet N	Përqindja e rasteve
Kasetofoni	8	53,3%
Projektor	12	80,0%
Video	8	53,3%
Kompjuter	9	60,0%
Total	37	246,7%

Mjetet dhe burimet mësimore që përdorin më së shpeshti mësimdhënësit e gjuhës gjermane

Në pyetjen e parashtruar mësimdhënëseve "*Cilat mjete, dhe burime mësimore i përdorni më së shpeshti gjatë orës mësimore?*" Të gjithë mësimdhënësit (100%) kanë deklaruar se mjete kryesor që përdorin gjatë orës mësimore është libri, 71% janë burime nga interneti, 28,6 % janë mediat (emisione televizive, filma, muzikë) dhe mjete me pak i përdorur nga mësimdhënësit (21%4) janë aplikacione për gjuhë të huaj.

Tabela 5. Mjetet dhe burimet mësimore që përdorin më së shpeshti mësimdhënësit e gjuhës gjermane

Cilat nga alternativat e mëposhtme i përdorni më shpesh gjatë mësimdhënies?	Përgjigjet N	Përqindja e rasteve
Librat	15	100,0%
Burime nga interneti	10	71,4%
Aplikacione për gjuhë	3	21,4%
Media (emisione televizive, filma, muzikë etj.)	4	28,6%
Total	32	221,4%

Mjetet më efektive për të mësuar gjuhën gjermane, sipas mësimdhënësve

Në pyetjen e drejtuar mësimdhënësve: "*Cilat mjetet dhe burime mësimore janë më efektive për të mësuar gjuhën gjermane?*" 93,3% e mësimdhënësve kanë deklaruar për librin si mjetin më efektiv. 86% e tyre kanë deklaruar për mediat që përfshijnë (emisione televizive, filma, muzikë), 66,7% e mësimdhënësve kanë deklaruar për burimet nga interneti, ndërsaq, aplikacionet për të mësuar gjuhët e huaja nuk janë shumë të rekomanduara, pasi kanë marrë vetëm 53,3% të mbështetjes nga katër alternativat e ofruara.

Tabela 6. Mjetet më efektive për të mësuar gjuhën gjermane

Cilat nga këto mjete janë më efektive për të mësuar nxënësit gjuhën gjermane?	Përgjigje N	Përqindje të rastit
Librat	14	93,3%
Burime nga interneti	10	66,7%
Aplikacione për gjuhë	8	53,3%
Media (emisione televizive, filma, muzikë etj.)	13	86,7%
Total	45	300,0%

REZULTATET E STUDIMIT ME NXËNËSIT

Në këtë pjesë prezantohen rezultatet e studimit, të cilat janë nxjerrë në bazë të analizës së të dhënave të mbledhura nga nxënësit. Rezultatet ofrojnë një pasqyrë të rëndësishme mbi perceptimin e nxënësve lidhur me metodat e të nxënësve, mjetet mësimore dhe efektivitetin e tyre në procesin e përvetësimit të gjuhës gjermane si gjuhë e huaj.

Stilet e të nxënësve sipas vetëvlerësimit të nxënësve

Në pyetjen e orientuar drejt stilit të të nxënësve: “Cila nga metodat e mëposhtme e përshkruan më së miri stilin tuaj të të mësuarit?”, shumica e nxënësve (65,0%) e identifikuan veten me stilin auditiv, që nënkupton preferencën për të mësuar nëpërmjet dëgjimit, si p.sh. ligjëratat, diskutimet, materialet audio dhe instruksionet verbale. Stili vizual u përmend nga 45,0% e pjesëmarrësve, që tregon rëndësinë e përdorimit të mjeteve vizuale si imazhe, grafikë dhe video edukative në mësimdhënie. Ndërsa stili kinestetik, i cili përfshin të nxënësve nëpërmjet përfshirjes fizike dhe lëvizjes, u identifikua nga 40,0% e nxënësve si më pak i përshtatshmi për ta, megjithëse ende i pranishëm në përvojën e tyre mësimore.

Tabela 7. Shpërndarja e stileve të të nxënësve në mesin e nxënësve

Stilet e të nxënësve sipas vetëvlerësimit të nxënësve	Përgjigjet N	Përqindja e rasteve
Auditiv	14	65.0%
Vizuel	9	45.0%
Kinestetik	8	40.0%
Total	31	150.5%

Shënim: Përqindja e përgjithshme është më e madhe se 100% sepse nxënësit kanë pasur mundësinë të zgjedhin më shumë se një stil të të nxënësve (pyetje me përgjigje të shumëfishta). Kjo vlenë edhe për tabelat në vazhdim.

Metodat më të efektshme për zhvillimin e aftësive komunikuese

Për të vlerësuar se cilat metoda perceptohen nga nxënësit si më efektive për zhvillimin e aftësive komunikuese në gjuhën gjermane, rezultoi se diskutimi mbi një ngjarje u përmend nga 61,9% e nxënësve si metoda më efektive. Përshkrimi i një fotografie u vlerësua nga 47,6%, tregimi i një historie nga 28,6%, dhënia e informacioneve personale u përmendën nga 23,8% dhe metoda më pak e preferuar rezultoi krijimi i një historie (14,3%).

Tabela 8. Metodat më të efektshme për zhvillimin e aftësive komunikuese

Stilet e të nxënit sipas vetëvlerësimit të nxënësve	Përgjigjet N	Përqindja e rasteve
Diskutimet mbi një ngjarje	13	61.9%
Përshkrimi i një fotografie,	10	47.6%
Tregimi i një historie	6	28.6%
Dhënia e informacioneve personale	5	23.8%
Krijimi i një historie	3	14.3%
Total	37	176.2%

Mjetet më të përdorura nga mësime të nxënësve për realizimin e orës mësimor dhe perceptimi i nxënësve mbi efektivitetin e tyre

Në pyetje që i është parashtruar nxënësve „Cilat mjete më së shpeshti i përdorin mësime të nxënësve e gjuhës gjermane gjatë realizimit të një ore mësimor ? Librat vazhdojnë të jenë mjeti më i përdorur, me 95,2% të përgjigjeve, kasetofoni me (47,6%), projektori (47,0%), kompjuteri (19%), burimet nga interneti (14,3%) dhe aplikacionet për gjuhë (4,8%).

Ndërsa në pyetjen në vazhdim që kishte për qëllim të vlerësonte mjetet dhe burimet mësimore më efektive për të mësuar gjuhën gjermane, nxënësit vlerësuan më së shumti mediat (emisionet televizive, filmat dhe muzika) me 76,2% të përgjigjeve. Librat u vlerësuan si efektivë nga 42,9% e nxënësve, aplikacionet për gjuhë u përmendën nga 33,3%, ndërsa burimet nga interneti me 14,3%.

Angazhimi i nxënësve gjatë orës mësimore dhe përdorimi i mjeteve mësimore

Për sa i përket angazhimit dhe përfshirjes së nxënësve në aktivitete gjatë orës mësimore, 47,6% e nxënësve deklaruan se mund të angazhohen pothuajse gjithmonë gjatë procesit mësimor, ndërsa 23,8% thanë se ndodh vetëm ndonjëherë. Vetëm një përqindje e vogël (9,5%) e nxënësve ndihen rrallë ose asnjëherë të përfshirë.

Përdorimi i gjuhës gjermane në përditshmëri, bazuar në njohuritë e fituara në shkollë

Në pyetjen vijuese që i është parashtruar nxënësve *Sa të sigurt ndiheni në përdorimin e gjuhës gjermane në përditshmëri, bazuar në njohuritë e fituara në shkollë ?* Vetëm **19% e nxënësve** ndihen shumë të sigurt (nota 5), ndërsa shumica përqendrohet në nivelet **mesatare ose të ulëta** të vetëvlerësimit: 14,3% me notën 4, 23,8% me notën 3, 28,6% me notën 2 dhe 14,3% me notën 1.

Përfundime dhe Rekomandime

Të dhënat e mbledhura nga ky hulumtim ofrojnë gjetje të vlefshme për mënyrën se si zhvillohet mësimdhënia dhe të nxënit e gjuhës gjermane si gjuhë e huaj në shkollë. Një nga konstatimet kryesore është se metoda më e përdorur nga mësuesit është të mësuarit përmes aktiviteteve të ndryshme dhe lojës, e cila shihet si një mënyrë efektive për të përfshirë emocionalisht dhe kognitivisht nxënësit në procesin e të nxënit të një gjuhe të huaj.

Në mes mësimdhënësve dhe nxënësve ka përpvetshmëri, për arsye se të dy palët e vlerësuan metodën auditive si më të përshtatshmen për të mësuar gjuhën gjermane. Kjo përforcon rëndësinë e përdorimit të inputit të dëgjimit në procesin e mësimdhënies, përmes materialeve audio, bisedave, këngëve dhe dëgjimeve të strukturuar.

Megjithatë, nxënësit shprehën dëshirë më të madhe për diskutim aktiv gjatë orëve të gjuhës, sidomos kur bëhet fjalë për tema që lidhen me kulturën ose

shoqërinë gjermane. Kjo sugjeron se angazhimi përmes diskutimeve me përmbajtje kuptimplote për ta, është një mjet i fuqishëm për zhvillimin e aftësive komunikuese dhe të mendimit kritik.

Për zhvillimin e aftësive komunikuese, përdoren një sërë teknikash didaktike si Stuhi mendimesh leximi i drejtuar (DRTA), dëgjimi i drejtuar (DLTA), shikimi i filmave motivues, përdorimi i diagramit të Venn-it, pyetje dhe përgjigje, si dhe puna në projekte, të cilat ndihmojnë në zhvillimin e shkathtësive të shumëfishta gjuhësore dhe ndërliiden me nevojat e nxënësve të niveleve të ndryshme.

Mësuesit gjithashtu raportuan se dallojnë në qasjen e tyre te nxënësit, në varësi të nivelit të kompetencës së komunikimit në gjuhën gjermane. Nxënësit që e zotërojnë më mirë gjuhën përballen me detyra më të vështira, ndërsa nxënësve me më pak njohuri u ofrohen ushtrime më të lehta dhe mbështetëse. Kjo qasje e diferencuar bazohet në vëzhgimin e vazhdueshëm të performancës së nxënësve, si mënyra kryesore për të vlerësuar efektivitetin e metodave të përdorura.

Në lidhje me shpjegimin e fjalëve të huaja, mësuesit deklaruan se përdorin metodën mnemonike, metodën demonstrative dhe metodën përshkruese, të mbështetura nga mjete si fjalorët, fotografitë dhe interneti, për të ndihmuar në përvetësimin e lehtë të leksikut të ri.

Në aspektin e përdorimit të mjeteve mësimore, ka dallime të dukshme midis perceptimeve të mësuesve dhe nxënësve. Mësuesit e konsiderojnë librat si mjetin më efektiv, ndërsa nxënësit shfaqin preferencë më të lartë për media si emisione televizive, filma dhe muzikë, të cilat janë më afër realitetit gjuhësor dhe përjetimit të gjuhës në kontekste autentike.

Lidhur me përdorimin e mjeteve teknologjike, sipas mësimdhënësve projektori është përmendur si mjeti më i përdoruri, ndërsa sipas nxënësve kasetofoni është mjeti që përdoret më shpesh. Kjo tregon nevojën për një përafrim më të mirë mes përdorimit të teknologjisë nga ana e mësuesve dhe nxënësve në klasë.

Bazuar në të dhënat e hulumtimit, mesimdhënesit perdorin metoda te kombinuara, që i përfshijnë në planifikimet ditore të tyre, dhe mësimi shpesh organizohet në grupe të vogla, gjë që përforcon rëndësinë e punës bashkëpunuese dhe të mësimit aktiv.

Rekomandime

Rekomandohet që mesimdhënesit të përdorin një gamë të gjerë metodash në mesimdhënie, të inkurajojnë nxënësit të shfrytëzojnë fjalorë të ndryshëm që të zhvillojnë aftësinë për të mësuar e kuptuar fjalë të reja, duke u orientuar gjithashtu drejt leximit të materialeve shitesë brenda dhe jashtë mjedisit shkollor.

Integrimi i mediave dhe materialeve autentike, si filmat, këngët, dhe programet televizive në gjuhën gjermane, mund të ndihmojë në ndërlihdjen e përmbajtjes së mësuar me kontekstin real gjuhësor dhe kulturor, sepse ofrojnë një alternativë argëtuese, duke ndihmuar njëkohësisht nxënësit në përmirësimin e të kuptuarit me dëgjim dhe në njohjen e rregullave bazë të shqiptimit në gjuhën gjermane.

Rekomandohet që në procesin e mesimdhënies të përdoren më shpesh aktivitete për zhvillimin e komunikimit si diskutimi mbi një ngjarje dhe përshkrimi i një fotografie, pasi ato perceptohen nga nxënësit si më efektive për zhvillimin e aftësive komunikuese.

Zhvillim profesional të mesimdhënësve për integrimin e mediave dhe teknologjisë në mesimdhënie në mënyrë që këto mjete të përdoren në mënyrë sa më efektive dhe të përshtatshme për zhvillimin e kompetencave gjuhësore

Përdorimi i metodave vlerësuese të vazhdueshme si vëzhgimi, reflektimi dhe reagimet e nxënësve duhet të jetë pjesë e pandashme e planifikimit mësimor, në mënyrë që përmbajtja dhe metodat të përshtaten në mënyrë të vazhdueshme me nevojat konkrete të klasës.

Bibliography

- Brandhofer, G., & Futschek, G. (2010). *25 Jahre Schulinformatik*.
- ECU Contributor. (2021, 07 09). *A Practical Example of a Flipped Lesson in a Beginning German Classroom: Reaching Students in Alternate Ways*. Gjetur në ECU: <https://ofe.ecu.edu/udlmodules/modules/a-practical-example-of-a-flipped-lesson-in-a-beginning-german-classroom-reaching-students-in-alternate-ways/>
- Güntensperger, A., & Wal, R. A.-v. (2024). *German as Foreign Language Insight into the Teaching Units in Switzerland*.
- Khasanova, A. S. (2022). *The role of information technology in the development of a foreign language*. Gulistan State: Academic Lyceum of Gulistan State Univerity.
- Lan, P. N. (2022). Teachers' Strategies in Teaching reading Comprehension. *International journal of Language Instruction*.
- Masodiqova, X. Z. (2022). *METHODS OF TEACHING GERMAN LANGUAGE*. Kokand State: Kokand State Pedagogical Institute.
- Moustafa, K. (2017). *Vocabulary Strategies to Bridge the Gap from Learning to Read to Reading to Learn*.
- Petko, D. (2019). *Medien im Unterricht*.
- Richards, J. D., & Rodgers, T. (2017). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sekiziyivu, S. M. (2017). Communicative Language Teaching Strategies. *Journal of Language Teaching and Research*